

6.8. Særligt om 2. instansbevillinger.

For så vidt angår kompetencen til at meddele oprejsningsbevillinger i civile sager og 2. instansbevillinger i civile sager og straffesager kan som udgangspunkt anføres de samme principielle synspunkter, som kan anføres for og imod en overførsel af 3. instansbevillinger. Såfremt kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger flyttes fra Justitsministeriet, finder ministeriet det også mest konsekvent, at også oprejsningsbevillingerne og 2. instansbevillingerne overføres til retterne.

Justitsministeriet kan derfor for så vidt i det hele tiltræde Retsplejerådets forslag med de nedenfor anførte bemærkninger for så vidt angår 2. instansbevillinger.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.3.2. har den ændrede praksis for meddelelse af 2. instansbevillinger i straffesager ført til, at Justitsministeriet kun i relativt få tilfælde afslår ansøgninger om 2. instansbevillinger i straffesager. Ved en opretholdelse af denne nyere praksis kunne der derfor på et senere tidspunkt være anledning til at overveje, om landsretsbehandling af disse sager, ligesom spørgsmålet om oprejsningsbevilling, bør besluttes af landsretterne i forbindelse med ankens admittering frem for, som forudsat i Retsplejerådets betænkning og i lovforslaget som en selvstændig forudgående tilladelse fra retterne.

For så vidt angår spørgsmålet om meddelelse af 2. instansbevillinger i civile sager har såvel Retsplejerådet som præsidenterne for Østre og Vestre Landsret anført, at dette område har givet anledning til en række tvivlsspørgsmål, der særligt angår spørgsmålet om, for hvilke sagstyper tilladelse er fornøden, og om anvendelsen af beløbsgrænserne på de konkrete sager.

Justitsministeriet antager, at disse fortolknings-spørgsmål i det væsentlige vil blive afklaret gennem bestemmelse anvendelse i praksis, på linie med andre fortolknings-spørgsmål indenfor retsplejens område.

Både for den civile og kriminelle retsplejes vedkommende har Advokatrådet anført, at ordningen med 2. instansbevillinger strider imod væsentlige retssikkerhedshensyn, og at den derfor bør ophæves.

Justitsministeriet kan ikke på nuværende tidspunkt tiltræde Advokatrådets opfattelse. Reglerne om 2. instansbevilling vedrører sager, der typisk er af mindre indgribende betydning, ligesom reglerne har virket i så kort tid, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at foretage en retssikkerhedsmæssig vurdering af reglerne.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke nu at burde fremsætte forslag, hvorved bestemmelserne ændres, bortset fra kompetencen til at meddele

tilladelse. Ministeriet er imidlertid indstillet på at følge retsudviklingen på dette område. Såfremt der fortsat består væsentlige uafklarede retlige spørgsmål, eller der foreligger væsentlige ressourcemæssige betragtninger, vil disse spørgsmål blive taget op i et udvalg eller en arbejdsgruppe vedrørende retternes administration af 2. instansbevillingerne. I denne udstrækning kan Justitsministeriet således tilslutte sig det under afsnit 5.2. refererede forslag fra præsidenterne fra Østre og Vestre Landsret.

6.9. Konklusion.

Justitsministeriet har valgt at fremsætte Retsplejerådets lovudkast som lovforslag. Retsplejerådets udkast er gennemarbejdet og lever op til Folketingsbeslutningen af 19. maj 1989. En henlæggelse af kompetencen til at meddele anke- og kærretilladelser til domstolene er efter Justitsministeriets opfattelse den løsning, der giver anledning til de færreste betænkeligheder ved en flytning af kompetencen og i hvert fald ikke vil være i strid med mere principielle og grundlæggende synspunkter. Hertil kommer, at denne løsning svarer til ordningen i andre europæiske lande.

På den anden side har kompetencespørgsmålet vist sig at være af kontroversiel karakter set ud fra de skiftende politiske holdninger, der har manifesteret sig gennem en årrække. På denne baggrund og under hensyn til de synspunkter, der er peget på i de forskellige hørings svar, er det regeringens opfattelse, at der er behov for en yderligere debat og afklaring, før der gennemføres en omlægning af den gældende kompetenceordning. Såfremt den nuværende ordning ønskes ændret, kan Justitsministeriet i det hele tiltræde Retsplejerådets forslag.

7. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser.

Overflytning af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til Højesteret vil betyde en ikke uvæsentlig forøgelse af Højesterets arbejdsbyrde. I overensstemmelse med bemærkningerne i Retsplejerådets betænkning skønner Justitsministeriet, at der vil være behov for at udvide Højesteret med i alt 8 årsværk, herunder 2 årsværk som højesteretsdommer, 4 årsværk som juridisk fuldmægtig og 2 årsværk som kontorfunktionær. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor i afsnit 4.2.3. Hertil kommer udgifter til indretning og drift af lokaler m.v. til de pågældende.

Justitsministeriet skønner endvidere, at en samtidig overflytning af kompetencen til at meddele 2. instansbevillinger og oprejsningsbevillinger i civile sa-